

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triumphvs Sacer Sanctorvm

Halloix, Pierre

Antverpiæ, 1617

Cap. 20. Totius triumphi, & celebritatis conclusio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44013

184 TRIUMPHVS SACER
mis colludens soni reliquijs, tanquam
& ipsa pars gaudij esse amaret, auribus
attendentium melos dulce iam finitum,
nec adhuc finitum, remittebat. Postre-
mò cum Cornicines tacuerunt, Echo
siluit, Auditores abierunt: ego item, &
stylus tantisper recedimus, ad vespertas
redituri.

C A P V T XX.

*Totius Triumphi, & Celebritatis
conclusio.*

 V A R T A est pomeridiana ho-
ra, & æra Campana vltimùm ad
vesperas vocant: concurritur à
populo multis vijs, & in ædem
frequenter intratur. Templi ornatus, quod
turba, licet multa, tamen quàm manè mi-
nùs densa, oculos minus impediatur, libe-
riùs, fixiusquæ spectatur, spectatus lauda-
tur, laudatus, si sensus est, gloriatur. Sed
eam gloriationem ista superior & incom-
parabilis musica, vocibus suavis, nablijs
gravis, cornibus acuta, organis varia, suo
quodam iure interpellat, & de voluptate
oculorum, & aurium, templi ornamento
cer-

certamen mouet. Dirimitur autem æquâ
 vtriusque laude, & pari ad pietatem inui-
 tamento. Nam ad musicæ commendatio-
 nem accesserat gratissima in psalmis va-
 rietas, nunc per binos, nunc per ternos
 choros, & iam coniunctos, iam disiectos
 excitata. Interim visu audituque demulsa
 turba miratur nihil se oculis videre, quod
 nō probet; nihil auribus audire, quod non
 laudet; miratur terrenam in mortali ma-
 gnificentiâ voluptatem, in voluptate ma-
 gnificentiam, & qualis sit futura illa caele-
 stis, de quâ nimis mirabilia in oraculis di-
 cta sunt, quantum imaginari humana in-
 firmitas potest, imaginatur, & imaginando
 aspirat, & aspirando anhelat. Sed ô mor-
 talis imbecillitas! breui post relanguescit:
 deinde & tepescit: postea & refrigescit.
 Hæc est scilicet rerum vicissitudo. Ita pro-
 ficat, ita deficit, ita mutatur animus, iam
 sursum à gratiâ eleuatus, iam deorsum à
 naturâ depressus. Sic nimirum transeunt &
 ipsæ cū suo cantu, quamuis suauis, quamuis
 vario, vesperæ, multo meliores, si non tran-
 sирēt. Sic & hominum pij cogitatus præte-
 reunt, longè beatiore, si permanerēt. Hoc
 tamen superat in hisce bonis, sed fugitiuis,
 boni: quod hodie & in hoc loco nonnullæ

aspirationes ad cælum , anhelationes ad Deum , vnà cum nonnullis etiamnum referuatis earum reliquijs, in piorum mentibus fuerint , & posthac fortasse ex memoriâ huius celebritatis, nō semel, sed sæpius futuræ sint. Et ecce post vesperas itum domum , sed inde rursus in templum tribus ferè post horis remigratum , & tam constanti populo, quàm frequenti . Siquidem hymno *Te Deum*, & alijs sanctorum Martyrum laudibus modulamine suauissimo decantatis , eousque sunt deliniti , aut inspiratâ cœlitus pietate detenti, vt in horam vsque decimam ab octauâ multi perseuerarint. Tum enim idem & finis canendi, & illis initium fuit abeundi. Et quamuis nox esset , tenebræ tamen non erant : atque si fuissent, ignes à Magistratu pluribus in locis in honorem Martyrum, in lætitiâ ciuium excitati, depulissent . Nam strues lignorum ingentes interiectâ materie piceâ, cum iniectas concepissent flammâs, clarissimam in multifida compita longè latèq; lucem dispergebant , & simul cum luce præpinguia triumphalis rogi spolia, huc illucq; per vagum aërem pulcra auræ ludibria differebant . Talis pyra in quadrum altè erecta, pro templo ipso, velut vespertinum Sanctis Martyribus holocaustum,
sparso

sparso latè incendio exarsit. In foro item
 & pro curiâ & alibi, eadem voluptas illu-
 xit. Adde ad diei & lætitiæ complemen-
 tum, bellicas machinas è mœnibus (quòd
 nonnisi magno in gaudio & admodum ce-
 lebri solemnitate factitari solet) hac eadē
 nocte, mugitu festissimo pertonuiffe. Sic
 ergo dies ille transijt, citò inchoatus, tardè
 finitus, imò dies vnus vtrique nocti, à qui-
 bus haud paruum mutuatus est, siue illâ
 desinente, siue hac inchoante, portionem,
 tantidem debitor. Postridiè porrò & con-
 sequētibus octonis præsertim diebus, tum
 urbana, tum rusticana in hac æde pietas
 propter Sanctum TERENTIANVM perdu-
 ravit. Sacerdotes eiusdem respectu hîc fe-
 cêre multi: multi omnis ordinis atq; sexus
 eiusdem solemnitatis ansâ, quo sanctos
 puriùs colerent, morum impuritatem po-
 suerunt. Sed quid taceo datam altero à
 supplicatione die, ab Aquicinctinâ iuuen-
 tute, in theatro aulæ nouæ, Sancti TEREN-
 TIANI de vitijs victoriam, & victoriæ mo-
 dum? Res sanè pulcra fuit, &, vt ne tacea-
 tur, fructuosa. Inducebatur enim in imo
 proscenio TERENTIANVS, sed ad Christi
 Domini amorem perfectum, per multos
 tentationum gradus, quos & ipsa scena
 habebat, aspirans. Si ergo vnum gradum

con-

conscendere attentabat, incurrebat Tribulatio: Quâ deuictâ & vno iam gradu conscenso, ad alium nitenti ingerebat se Angustia: pugnabat contra & expugnabat, simulque gradu altero potiebatur. Sed superatâ Angustiâ, mox ingruerat Fames, cōtra quam similiter stabat, & tandem edomabat, altiusque scandebat. Sed in alijs consequenter gradibus aliæ restabant pugnae, alia monstra. Ne multis. Vicit omnia exemplo illius, qui diuino fretus auxilio confidenter exclamauit: *Quis ergo nos separabit à caritate Christi? Tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* Pro quo TERENCE-
 NVS, si non verbo, at facto, ita secum: *Quis nos impediet? quis amolietur? quis retardabit à caritate Christi? Tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? &c.* Nam & tot gradus contrâ nitendo scandendi fuerunt, quot illa monstra erant: & tot domanda monstra, quot ibi gradus virtutum, Deo vocante, ducente Angelo, superandi. Vicit ergo TERENCE-
 NVS & triumphauit. Quis erat tunc spectatorum, qui non secum animo agitaret, talem ferè pugnam sibi intus esse pugnandam, qualem nunc foris videret à TERENCE-
 NVS depugnatam? Quotus erat quisque auditorum, qui non ita secum
 ratio

c. 8. ad
 Rom.

ratiocinaretur, & diceret? Verè ita rem ha-
 bere, ita nobiscum agi: nulli ad triumphū
 iter esse absque victoriā: nulli gradum ad
 victoriam sine pugna? ô si hoc altè fixum
 animis! si hoc profundè impressum cordi-
 bus omnium mortalium foret! Næ, præ-
 claras pugnas, insignes victorias, illustres
 triumphos cerneremus. Non est pugna,
 non est victoria, non est triumphus, qui
 possit cum eiusmodi monstris vitam hu-
 manam infestantibus decertanti, has exi-
 tiales lænas vincenti, de his immanibus
 portentis triumphanti, vllâ ex parte com-
 parari. Certasti, vicisti, triumphasti T E-
 RENTIANE, tuque & confors tuus, &
 olim vobiscum vnâ multi: quorum vt nu-
 merus quotidie, si non fuso sanguine, at
 fundendi promptitudine & voluntate ex-
 crescat, este vos, amabo, benigni apud Deū
 propitijque deprecatores: atque ita este, vt
 si quidem in gentem vllam aut urbem
 propensi, certè in Catuacos & urbem hanc
 Duacenam, quæ ita vos expetijt: quæ sic
 excepit: quæ adeo honorauit: quæ se piam
 vobis clientem deuouit: quæ vos sibi fide-
 les patronos adsciuit, primò ac potissimè,
 & quidem quàm propensissimi sitis. Ita
 regnate sancti, ita triumphate beati.